

2

UDC 616.89

SPSIDE 42 (2) 73-142 (2014)

ISSN 0303-7908

SOCIJALNA PSIHIJARIJA SOCIAL PSYCHIATRY

ZAGREB

VOL. 42 – 2014

BROJ/NUMBER 2

SADRŽAJ – CONTENTS

UVODNIK/LEADING ARTICLE

M. Lončar, I. Dijanić Plašč, S. Skorušek-Blažičko, Z. Marinković-Danilović, K. Kraljević, N. Benić, F. Božanja

Nacionalni centar za psihotraumu

(National Center for Psychotrauma) 75

IZVORNI ZNANSTVENI RADOVI/ORIGINAL SCIENTIFIC PAPERS

R. Knez, I. Vlašić-Cicvarić, R. Munjas Samarin, M. Peršić

Parental psychopathology in children with inflammatory bowel disease – a pilot study results

(Psihopatologija u roditelja djece s upalnim bolestima crijeva – rezultati probne studije) 80

O. Družić Ljubotina, D. Ljubotina

Odnos siromaštva i nekih aspekata psihološke dobrobiti

(Relationship of poverty and some aspects of psychological welfare) 86

PREGLEDI/REVIEWS

V. Jukić, A. Savić

Psihološko-psihijatrijski aspekt nasilja

(Psychological-psychiatric aspect of violence) 102

A. Savić, V. Jukić

Neurobiologija agresivnosti i nasilja

(Neurobiology of aggression and violence) 109

STRUČNI RADOVI/PROFESSIONAL PAPERS

S. Vlatković, M. Živković, M. Šagud, A. Mihaljević-Peješ

Metabolički sindrom u shizofreniji: prepoznavanje i mogućnosti prevencije

(Metabolic syndrome in schizophrenia: recognizing and prevention) 114

A. Cigrovski, R. Marinić, N. A. Domokuš

PTSP i grupna psihoterapija – iskustva medicinskih sestara u Neuropsihijatrijskoj bolnici „Dr. Ivan Barbot“, Popovača, Hrvatska

(Post-traumatic stress disorder and group psychotherapy – experience of nurses working at

Dr. Ivan Barbot Neuropsychiatric Hospital in Popovača, Croatia) 123

IN MEMORIAM/OBITUARY

Prof. dr. Dušan Kecmanović (M. Jakovljević)..... 128

PRIKAZ KNJIGE/BOOK REVIEW

Lj. Moro

I. Urlić, M. Berger, A. Berman: Žrtva, osveta i kultura oprosta

(I. Urlić, M. Berger, A. Berman: Victim, vengeance and the culture of forgiveness) 131

VIJESTI/NEWS

U. Volpe (preveli N. Jakšić, M. Jakovljević)

Razvoj poglavlja o mentalnim poremećajima Međunarodne klasifikacije bolesti:

aktualne informacije za članstvo Svjetske psihijatrijske organizacije

(Development of chapter on mental disturbances of International Classification of Diseases: Actual information on Membership of World Psychiatric Organization).....	135
Z. Bokulić, Lj. Radovančević	
Psihodramski seminar dr. Dušana Potkonjaka	
(Seminar on psychodrama of Dr. Dušan Potkonjak).....	138
UPUTE AUTORIMA/INSTRUCTIONS TO AUTHORS	141

Soc. psihijat.	Vol. 42	Br./No. 2	Str./pp. 73-142	Zagreb, lipanj/June 2014
----------------	---------	-----------	-----------------	--------------------------

---

Soc. psihijat., 42 (2014) 75 – 79

Uvodnik

NACIONALNI CENTAR ZA PSIHOTRAUMU PRI KLINIČKOM BOLNIČKOM CENTRU ZAGREB

Povodom otvaranja Nacionalnog centra za psihotraumu u Klinici za psihijatriju KBC-a Zagreb

**MLADEN LONČAR, IVANA DIJANIĆ PLAŠĆ, SANDRA SKORUŠEK-BLAŽIČKO,
ZLATKICA MARINKOVIĆ-DANILOVIĆ, KRISTINA KRALJEVIĆ, NEVENKA BENIĆ i FANI BOŽANJA**

Ministarstvo branitelja Republike Hrvatske, Zagreb, Hrvatska

Svim sudionicima ratnih zbivanja i njihovim obiteljima pokazalo se nužnim pružanje podrške i osiguravanje sustava psihosocijalne pomoći, kako bi se olakšalo uključivanje u svakodnevni život te spriječilo razvijanje težih psihičkih posljedica. Ministarstvo branitelja osnovalo je Nacionalni centar za psihotraumu s osnovnim ciljem unaprjeđivanja kliničke i psihosocijalne skrbi o braniteljima i stradalnicima rata istraživanjem, edukacijom, znanstvenim usavršavanjem i učinkovitijim uspostavljanjem dijagnoza i liječenja PTSP-a, te drugih poremećaja vezanih uz ratnu traumau. Ciljne skupine su svi sudionici i stradalnici rata na području Republike Hrvatske, članovi njihovih obitelji, civilne žrtve rata, osobe koje su bile izložene seksualnim zlostavljanjima i silovanjima, sudionici Drugog svjetskog rata, članovi njihovih obitelji, te osobe stradalih pri obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u okviru misija UN-a, NATO misija i misija EU i članovi njihovih obitelji. Centar je organiziran kao: klinički odjel s dnevnim bolnicom (pružanje psihijatrijske pomoći s posebnim naglaskom na pomoć u prevenciji samoubojstava hrvatskih branitelja uključivanjem korisnika u različite terapijske programe) i Centar za znanstveno-istraživačke projekte (centar izvrsnosti za istraživanje, obrazovanje o prevenciji, razumijevanju i liječenju PTSP-a, praktična primjena svih znanstveno istraživačkih i obrazovnih aktivnosti). Nacionalni centar za psihotraumu svojim radom poticat će poboljšanje kvalitete življenja kako ciljnih skupina tako i opće populacije.

Ključne riječi: psihotrauma, branitelji, Domovinski rat, Ministarstvo branitelja, Nacionalni centar za psihotraumu, PTSP

Adresa za dopisivanje:

Dr. sc. Mladen Lončar, dr. med.

Ministarstvo branitelja

Savska 66

10000 Zagreb, Hrvatska

E-pošta: mladen.loncar@branitelji.hr

SUMMARY

NATIONAL CENTER FOR PSYCHOTRAUMA

M. LONČAR, I. DIJANIĆ PLAŠĆ, S. SKORUŠEK-BLAŽIČKO, Z. MARINKOVIĆ-DANILOVIĆ, K. KRALJEVIĆ, N. BENIĆ
and F. BOŽANJA

Ministry of Veterans, Republic of Croatia, Zagreb, Croatia

It is necessary to provide support and psychosocial assistance to all war participants and their families and to include these people in everyday life to prevent complex psychological consequences. The Ministry of Veterans' Affairs founded the National Center for Psychotrauma for this purpose. The basic task of the Center is to improve clinical and psychosocial care for Croatian Homeland War veterans through scientific researches and permanent education, which should result in improved diagnosis and treatment of post-traumatic stress disorder (PTSD) and other allied disorders related to war trauma. Target groups are war participants and victims at the national level, members of their families, civilian victims of war, victims of sexual abuse and rape, participants of World War II, members of their families, those afflicted in UN, NATO and EU peacekeeping missions, and their families. The Center consists of clinical department with day hospital, which provides psychiatric treatment with special attention to prevention of suicide among Croatian Homeland War veterans through involvement in therapeutic treatments, and Center for Scientific Research Projects, established as a center of excellence for research, education, prevention, understanding and treatment of PTSD. The National Center for Psychotrauma will encourage quality of life improvement in the target groups as well as in the population at large.

Key words: psychotrauma, Croatian Homeland War veterans, Ministry of Veterans' Affairs, National Center for Psychotrauma, post-traumatic stress disorder

Soc. psihijat., 42 (2014) 80 – 85

Original Scientific Paper

PARENTAL PSYCHOPATHOLOGY IN CHILDREN WITH INFLAMMATORY BOWEL DISEASE – A PILOT STUDY RESULTS

RAJNA KNEZ, INGE VLAŠIĆ-CICVARIĆ¹, RADENKA MUNJAS SAMARIN² and MLADEN PERŠIĆ¹

Rijeka University Hospital Center, Clinical Department of Psychiatry, ¹Clinical Department of Pediatrics, Rijeka and ²Biometrica Healthcare, Zagreb, Croatia

Background: *There are very little literature data available on the prevalence of personality disorder in parents of children and adolescents suffering from inflammatory bowel disease. The purpose of this study was to assess the rate of parents meeting the criteria for a particular personality disorder according to the Structured Clinical Interview for DSM-IV Axis II Personality Disorders. Methods:* *The study included 36 parents of children and adolescents (aged 7-18 years) with inflammatory bowel disease. Results:* *Half of the parents of children with inflammatory bowel disease scored at or above the threshold of diagnostic criteria for a particular DSM-IV disorder on Axis II, mainly obsessive-compulsive personality disorder. Overall, rigidity and inflexibility about morality were the most frequent obsessive-compulsive personality disorder criteria. Conclusion:* *Parental personality factors play an important role in the context of pediatric inflammatory bowel disease, although the question remains*

whether it is influencing or being influenced by the disease. As this study was cross-sectional, we cannot say with certainty if the obsessive-compulsive personality disorder features occur with a high prevalence in parents of children with inflammatory bowel disease as a result of carrying for a child with a chronic disease, or they are a maintaining or even precipitating factor in the frame of pediatric inflammatory bowel disease.

Key words: inflammatory bowel disease, children, parents, psychopathology

Address for Correspondence:

Rajna Knez, MD
Rijeka University Hospital Center,
Clinical Department of Psychiatry
Krešimirova 42
51000 Rijeka, Croatia
Tel: 051658326; fax 051333323; e-mail: rajna@hi.htnet.hr

SUMMARY

PSIHOPATOLOGIJA U RODITELJA DJECE S UPALNIM BOLESTIMA CRIJEVA – REZULTATI PROBNE STUDIJE

R. KNEZ, I. VLAŠIĆ-CICVARIĆ¹, R. MUNJAS SAMARIN² i MLADEN PERŠIĆ¹

*Klinički bolnički centar Rijeka, Klinika za psihijatriju, Klinika za pedijatriju¹, Rijeka i
²Biometrica Healthcare, Zagreb, Hrvatska*

***Uvod:** Malo je podataka u literaturi koji govore o učestalosti poremećaja ličnosti u roditelja djece i adolescenata koji boluju od upalnih bolesti crijeva. Svrha ove probne studije bila je odrediti učestalost roditelja koji ispunjavaju kriterije za postavljanje dijagnoze određenog poremećaja ličnosti temeljem ispunjavanja Strukturiranog kliničkog intervjua za poremećaje ličnosti s osi II. iz DSM-IV. (SKID-II). **Metoda:** Obuhvaćeno je 36 roditelja djece i adolescenata (starosti 7 do 18 godina) s upalnim bolestima crijeva. **Rezultati:** Polovina roditelja djece s upalnim bolestima crijeva ostvarilo je prag dijagnostičkih kriterija za postavljanje dijagnoze s osi II. prema DSM-IV, većinom za opsesivno-kompulzivni poremećaj ličnosti. Sveukupno gledajući dijagnostičke kriterije, rigidnost i pretjerana savjesnost, skrupuloznost i nefleksibilnost u pitanjima morala, etike ili vrijednosti bili su najčešći, za opsesivno-kompulzivni poremećaj ličnosti prisutni kriteriji. **Zaključak:** Značajke ličnosti roditelja mogu imati važnu ulogu u kontekstu pedijatrijskih upalnih bolesti crijeva, iako ostaje otvoreno pitanje radi li se o čimbeniku koji utječe ili je pod utjecajem bolesti djeteta, odnosno neovisan od toga. Temeljem ove presječne studije ne možemo sa sigurnošću kazati jesu li opsesivno-kompulzivne značajke ličnosti koje su sa značajno većom učestalošću prisutne u roditelja djece s upalnim bolestima crijeva rezultat brige za dijete s kroničnom bolesti, podupirući ili možda čak precipitirajući čimbenik.*

Ključne riječi: upalne bolesti crijeva, djeca, roditelji, poremećaji ličnosti

OLJA DRUŽIĆ LJUBOTINA i DAMIR LJUBOTINA

*Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet, Studijski centar socijalnog rada
i Filozofski fakultet, Odsjek za psihologiju, Zagreb, Hrvatska*

Siromaštvo je složen višedimenzionalan društveni problem globalnih razmjera. U ovom radu ispitana je povezanost siromaštva, odnosno socioekonomskog statusa s nekim aspektima samopoštovanja, lokusa kontrole nad događajima u vlastitom životu, te samoprocjenom tjelesnog i mentalnog zdravlja. Istraživanje je provedeno na uzorku od 162 primatelja socijalne pomoći te 475 zaposlenih osoba podijeljenih u tri skupine prema visini primanja. Provedene analize kovarijance uz kontrolu utjecaja dobi i stupnja obrazovanja pokazale su da je niži materijalni status povezan s nižim samopoštovanjem, vanjskim lokusom kontrole te nižom samoprocjenom vlastitog tjelesnog i mentalnog zdravlja. Parcijalne korelacije, uz kontrolu utjecaja dobi, stupnja obrazovanja i materijalnog statusa, pokazale su značajnu povezanost samoprocjene mentalnog zdravlja s dva aspekta samopoštovanja: samosviđanjem ($r=0,403$, $p<0,001$) i samokompetencijom ($r=0,314$, $p<0,001$). Samoprocjena vlastitog tjelesnog zdravlja također je značajno povezana sa samosviđanjem ($r=0,331$, $p<0,001$) i samokompetencijom ($r=0,249$, $p<0,01$). Rezultati ukazuju na siromaštvo i nizak socioekonomski status kao rizične faktore opće psihološke dobrobiti pojedinca.

Ključne riječi: siromaštvo, samopoštovanje, lokus kontrole, mentalno zdravlje

Adresa za dopisivanje:

*Damir Ljubotina
Filozofski fakultet
Odsjek za psihologiju
Ivana Lučića 3
10000 Zagreb, Hrvatska
E-pošta: dljuboti@ffzg.hr*

SUMMARY

RELATIONSHIP OF POVERTY AND SOME ASPECTS OF PSYCHOLOGICAL WELFARE

O. DRUŽIĆ LJUBOTINA and D. LJUBOTINA¹

*School of Law, Social Work Study Center, and ¹School of the Humanities and Social Sciences,
Department of Psychology, Zagreb, Croatia*

Poverty is a complex social problem worldwide. The present study investigated the association of poverty or low socioeconomic status with some aspects of self-respect, locus of control over one's own life events and self-assessment of one's own physical and mental health. The study included 162 welfare recipients and 475 employed persons divided into three groups according to income level. Analysis of covariance adjusted for the impact of age and level of education revealed the low financial status to be correlated with lower self-respect, external locus of control and lower self-assessment of one's own physical and mental health. Partial correlations adjusted for the impact of age, level of education and financial status yielded significant correlation of mental health self-assessment with two aspects of self-respect: self-liking ($r=0.403$, $p<0.001$) and self-competence ($r=0.314$, $p<0.001$). Self-assessment of one's own physical health also showed significant correlation with self-liking ($r=0.331$, $p<0.001$) and self-competence ($r=0.249$, $p<0.01$). Study results pointed to poverty and low socioeconomic status as the risk factors for general psychological welfare impairment in these individuals.

Key words: poverty, self-respect, locus of control, mental health

PSIHOLOŠKO-PSIHIJATRIJSKI ASPEKT NASILJA

VLADO JUKIĆ i ALEKSANDAR SAVIĆ

Klinika za psihijatriju Vrapče, Zagreb, Hrvatska

Nasilje je fenomen koji je obilježio ljudsku povijest od njenog samog početka i koji je područje od interesa za različite struke poput psihologije, prava, sociologije, kriminologije. Fenomen je to oko kojega, kao i oko razumijevanja agresivnog ponašanja općenito, postoje različiti prijevori, ali i fenomen koji se često shvaća u kontekstu postojanja duševnih poremećaja. Cilj ovoga pregleda nije psihijatrizacija nasilja i agresije nego u svom uvodu istaknuti različite poglede na agresiju i nasilje te naznačiti kako je agresivnost kod ljudi, iako se zasniva na istim (biološkim) procesima kao i kod životinja, modificirana čimbenicima kulture, etičkih normi i socijalne situacije. S obzirom na činjenicu postojanja agresivnog ponašanja u sklopu određenih duševnih poremećaja, kao i na percepciju javnosti o ulozi koju duševni poremećaji imaju u nasilju, ovaj rad donosi i kratak pregled značajki agresivnog ponašanja u okviru različitih psihijatrijskih dijagnostičkih kategorija.

Ključne riječi: nasilje, agresivno ponašanje

Adresa za dopisivanje:

Prof. dr. sc. Vlado Jukić, dr. med.

Klinika za psihijatriju Vrapče

Bolnička cesta 32

10090 Zagreb, Hrvatska

Tel: 01/3780 600; e-pošta: vlado.jukic@bolnica-vrapce.hr

SUMMARY

PSYCHOLOGICAL-PSYCHIATRIC ASPECT OF VIOLENCE

V. JUKIĆ and A. SAVIĆ

Vrapče University Psychiatric Hospital, Zagreb, Croatia

Violence is a phenomenon marking human history from its beginning and a subject of interest in different fields like psychology, law, sociology, and criminology. It is a phenomenon that, like understanding of aggressive behavior in general, causes controversies, but also a phenomenon that is often understood in the context of the presence of mental disorders. The aim of this overview is not psychiatrization of violence and aggression, but to emphasize different views on aggression and violence and to stress that aggression in humans, even though it depends on the same (biologic) processes as in animals, is modified by culture, ethical norms and social situation. Because of the fact of the presence of aggressive behavior in certain mental disorders, as well as of general perception of the role that mental disorders play in violent behavior, this paper also shortly reviews the characteristics of aggressive behavior in different psychiatric diagnostic categories.

Key words: violence, aggressive behavior

NEUROBIOLOGIJA AGRESIVNOSTI I NASILJA

ALEKSANDAR SAVIĆ i VLADO JUKIĆ

Klinika za psihijatriju Vrapče, Zagreb, Hrvatska

Agresivno ponašanje nije specifično za ljude i dovoljan je i površan pogled kako bi se uočilo postojanje i uloga agresivnog ponašanja u životinjskom svijetu koje se u tom kontekstu ne može shvatiti kao aberacija. Istraživanja na životinjama pokazala su utjecaj određenih moždanih struktura na agresivno ponašanje, a primjeri ozljeda ili bolesti kod ljudi potvrdili su ulogu specifičnih centara i kod ljudi. Brojne su teorije pokušale povezati centre u središnjem živčanom sustavu i nasilno ponašanje a gotovo sve priznaju važnu ulogu frontalnog korteksa i subkortikalnih limbičkih struktura uključenih u procesuiranje straha, doživljavanje zadovoljstva i strateško planiranje i donošenje odluka, ali u konceptualizaciji neurobiologije agresije nemoguće je ne spustiti se i na razinu neurotransmitera, receptora i gena. Cilj je ovog rada dati kratki pregled osnovnih koncepata neurobiologije agresije i nasilja no ne smije se u raspravi o složenim fenomenima poput nasilja zaboraviti da se biologija kao čimbenik tih fenomena ne nalazi izolirana nego pod utjecajem brojnih čimbenika okoline i socijalnog prostora.

Ključne riječi: agresivno ponašanje, nasilje

Adresa za dopisivanje:

Prof. dr. sc. Vlado Jukić, dr. med.

Klinika za psihijatriju Vrapče

Bolnička cesta 32

10090 Zagreb

Tel: 01/3780 600; e-pošta: vlado.jukic@bolnica-vrapce.hr

SUMMARY

NEUROBIOLOGY OF AGGRESSION AND VIOLENCE

A. SAVIĆ and V. JUKIĆ

Vrapče University Psychiatric Hospital, Zagreb, Croatia

Aggressive behavior is not specific to humans and even a superficial glance is enough to mark the existence and the role of aggressive behavior in animals that cannot be seen as an aberration in that context. Animal research has shown the influence of certain brain structures on aggressive behavior, and examples of lesions and certain conditions in humans have confirmed the role of specific brain regions in humans as well. Numerous theories have tried to link central nervous system regions and violent behavior, and almost all of them recognize the importance of the role of frontal cortex and subcortical limbic structures involved in fear processing, experience of pleasure, and strategic planning and decision making, but in the conceptualization of the neurobiology of aggression it is impossible not to go to the level of neurotransmitters, receptors and genes. It is the aim of this paper to provide a brief overview of the basic concepts of neurobiology of aggression and violence, but in discussion on complex

phenomena like violence it should not be forgotten that biology as a factor in these phenomena is not isolated but finds itself under influence of numerous factors of physical and social environment.

Key words: aggression, violence

Soc. psihijat., 42 (2014) 114 – 122

Stručni rad

METABOLIČKI SINDROM U SHIZOFRENIJI: PREPOZNAVANJE I MOGUĆNOSTI PREVENCIJE

SUZANA VLATKOVIĆ, MAJA ŽIVKOVIĆ², MARINA ŠAGUD¹ i ALMA MIHALJEVIĆ-PELEŠ¹

Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“, Popovača, ¹Klinički bolnički centar Zagreb, Klinika za psihijatriju i ²Klinička bolnica Vrapče, Zagreb, Hrvatska

Shizofrenija je etiološki kompleksna, kronična progresivna bolest, koja zbog svoje dugotrajnosti i prirode simptoma nosi rizik za razvoj različitih tjelesnih bolesti. Poremećaj metabolizma poznat kao metabolički sindrom ili sindrom X (kao konstelacija visceralne debljine, povišenog krvnog tlaka, dislipidemije i intolerancije glukoze), ženski spol, etnička pripadnost, viša životna dob, dužina trajanja bolesti, pušenje i uzimanje antipsihotične terapije, rizični su čimbenici za razvoj kardiovaskularnih i cerebrovaskularnih bolesti, dijabetesa melitusa tipa 2 i rani mortalitet shizofrenih bolesnika. Primjena antipsihotika u shizofrenih bolesnika, naročito antipsihotika nove generacije, bitno povećava pojavnost metaboličkog sindroma. Dosadašnje studije nedvojbeno su utvrdile povezanost primjene nekih novih antipsihotika i povećanu pojavnost metaboličkog sindroma. Sukladno toj spoznaji proveli smo tijekom jedne godine istraživanje čiji je cilj bio probir shizofrenih bolesnika s kriterijima za metabolički sindrom koji su zbog akutne bolesti primani na bolničko liječenje u Kliniku za psihijatriju KBC-a Zagreb i Neuropsihijatrijsku bolnicu „Dr. Ivan Barbot“ u Popovači. Analizom rezultata utvrdili smo da je pretilost značajno povezana s pojavom metaboličkog sindroma kao i da pojavnost metaboličkog sindroma pokazuje tendenciju češćeg javljanja u bolesnika s pet i više godina trajanja bolesti. U zaključku ističemo da je debljina temeljni čimbenik razvoja metaboličkog sindroma te sukladno s tim nalazom smatramo uputnim uvesti rutinsko praćenje pokazatelja metaboličkog sindroma s ciljem prevencije tjelesnih komplikacija i angažiranjem samih bolesnika u brizi za osobni izgled, socijalno i tjelesno zdravlje i poboljšanje kvalitete života.

Ključne riječi: shizofrenija, metabolički sindrom, pretilost, prevencija

Adresa za dopisivanje:

Suzana Vlatković, dr.med.

Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“

Jelengradska 1

44317 Popovača, Hrvatska

E-pošta: suzana.vlatkovic@gmail.com

SUMMARY

METABOLIC SYNDROME IN SCHIZOPHRENIA: RECOGNIZING AND PREVENTION

S. VLATKOVIĆ, M. ŽIVKOVIĆ², M. ŠAGUD¹ and A. MIHALJEVIĆ-PELEŠ¹

*Dr Ivan Barbot Neuropsychiatric Hospital, Popovača,
¹Zagreb University Hospital Center, Department of Psychiatry and
²Vrapče University Hospital, Zagreb, Croatia*

Schizophrenia is a chronic progressive disease of complex etiology, and because of its long duration and nature of symptoms it carries the risk of developing various physical ailments. Metabolic disorder known as metabolic syndrome or syndrome X (as a constellation of visceral obesity, hypertension, dyslipidemia and glucose intolerance), female gender, ethnicity, older age, duration of illness, smoking, and taking antipsychotic therapy are risk factors for development of cardiovascular and cerebrovascular disease, diabetes mellitus type 2 and early mortality in schizophrenic patients. The use of antipsychotics in schizophrenic patients, especially the new generation of antipsychotics, significantly increases the incidence of metabolic syndrome. Previous studies have undoubtedly established a relationship between some of the new antipsychotic drugs and an increased prevalence of metabolic syndrome. Based on these facts, we conducted a one-year study with the aim of screening schizophrenic patients with the criteria for metabolic syndrome and hospitalized because of the acute phase of the disease at Clinical Department of Psychiatry, Zagreb University Hospital Center in Zagreb and at Dr Ivan Barbot Neuropsychiatric Hospital in Popovača. Analysis of study results revealed that obesity was significantly associated with the occurrence of metabolic syndrome and the prevalence of metabolic syndrome tended to be higher in patients with five or more years of disease duration. In conclusion, we emphasize that obesity is the underlying factor in the development of metabolic syndrome, and in accordance with these findings we consider it appropriate to introduce routine monitoring for metabolic syndrome in order to prevent physical complications and engage patients in care of their personal appearance, social and physical health, thus improving their quality of life.

Key words: schizophrenia, metabolic syndrome, obesity, prevention

Soc. psihijat., 42 (2014) 123 – 127

Stručni rad

PTSP I GRUPNA PSIHOTERAPIJA – ISKUSTVA MEDICINSKIH SESTARA U NEUROPSIHIJATRIJSKOJ BOLNICI „DR. IVAN BARBOT“, POPOVAČA

ALEKSANDRA CIGROVSKI, ROBERT MARINIĆ i NIKOLINA ANTONIA DOMOKUŠ

Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“, Popovača, Hrvatska

Cilj rada je opisati grupnu psihoterapiju, njezinu povijest i ulogu u liječenju posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSP), te iznijeti višegodišnja iskustva medicinskih sestara u vođenju grupne psihoterapije u Neuropsihijatrijskoj bolnici „Dr. Ivan Barbot“, Popovača. Brojna istraživanja, kao i svakodnevna praksa, pokazala su da pacijenti oboljeli od PTSP-a uz psihofarmakoterapiju trebaju i druge oblike terapije kako bi se adekvatno uklonili njihovi simptomi. Primjer NPB „Dr. Ivan Barot“ pokazuje da medicinske sestre odgovarajuće edukacije, zajedno s liječnicima imaju značajnu ulogu u vođenju grupne psihoterapije i liječenju pacijenata oboljelih od PTSP-a.

Ključne riječi: grupna psihoterapija, PTSP, medicinske sestre

Adresa za dopisivanje:

Aleksandra Cigrovski, bacc.med.techn

Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“

Jelengradska 1

SUMMARY

POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER AND GROUP PSYCHOTHERAPY – EXPERIENCE OF NURSES WORKING AT DR IVAN BARBOT NEUROPSYCHIATRIC HOSPITAL IN POPOVAČA, CROATIA

A. CIGROVSKI, R. MARINIĆ and N. A. DOMOKUŠ

Dr Ivan Barbot Neuropsychiatric Hospital, Popovača, Croatia

The aim of this paper is to describe group psychotherapy, its history and role in the treatment of post-traumatic stress disorder (PTSD). Also, the goal is to provide a multi-year experience of nurses in the management of group psychotherapy at Dr. Ivan Barbot Neuropsychiatric Hospital. Research as well as daily practice shows that patients with PTSD together with psychopharmacotherapy need other forms of therapy in order to adequately resolve their symptoms. Our hospital practice shows that educated nurses together with doctors have an important role in guiding group psychotherapy in the treatment of patients with PTSD.

Key words: group psychotherapy, post-traumatic stress disorder, nurses

Soc. psihijat., 42 (2014) 135 – 137

Vijest

Tekst koji slijedi kratki je prikaz aktualnih zbivanja u procesu pripreme poglavlja o mentalnim i bihevioralnim poremećajima 11. izdanja Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-11), čije se objavljivanje očekuje 2017. godine.

S ciljem informiranja i razmjene recentnih spoznaja među stručnjacima iz različitih dijelova svijeta, službeni časopis Svjetske psihijatrijske organizacije „*World Psychiatry*“, u ovogodišnjem lipanjskom broju objavit će prethodno spomenuti tekst u svojim sedam izdanja, odnosno na sedam različitih svjetskih jezika. Budući da hrvatski jezik nije među njima, prof. dr. Mario Maj, glavni urednik „*World Psychiatry*“, zamolio nas je da prevedemo tekst na hrvatski jezik i objavimo u našem časopisu kako bi se domaći stručnjaci u području mentalnog zdravlja mogli bolje upoznati s nadolazećim službenim klasifikacijskim sustavom.

RAZVOJ POGLAVLJA O MENTALNIM POREMEĆAJIMA MEĐUNARODNE KLASIFIKACIJE BOLESTI: AKTUALNE INFORMACIJE ZA ČLANSTVO SVJETSKE PSIHIJATRIJSKE ORGANIZACIJE

UMBERTO VOLPE

*Klinika za psihijatriju, Sveučilište u Napulju, Napulj, Italija
Department of Psychiatry, University of Naples SUN, Naples, Italy*

Prijevod

NENAD JAKŠIĆ I MIRO JAKOVLJEVIĆ

Klinika za psihijatriju, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska